

سازمان اوقات قرآن الکریم

کلیات و آیین نامه اجرایی برگزاری دوره های آموزش حفظ قرآن کریم

شامل:

- حفظ سور منتخب
- حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه ساله)
- حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج ساله)

رهبر معظم انقلاب اسلامی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

(مد ظله العالی):

هر کدام از شما جوان‌ها که آیه‌ای از
قرآن را خوب می‌خوانید، یا بخشی از
قرآن را خوب حفظ می‌کنید، یا به
مفهومی از مفاهیم قرآن آشنا می‌شوید،
بنده با همه وجود در مقابل پروردگار شکر
و سپاس می‌کنم، می‌گوییم: **الحمد لله رب
العالمین**.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

■ پیش‌گفتار

امام علی (علیه السلام):

﴿إِقْرُوا الْقُرْآنَ وَاسْتَنْظِرُوهُ، فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُعَذِّبُ قَلْبًا وَعَى الْقُرْآنَ﴾

قرآن را بخوانید و آن را به قلب خود بسپارید، زیرا خداوند متعال قلبی که قرآن را در خود جای داده عذاب نمی‌کند.
بحار الانوار، ج ۸۹، ص ۱۹

حفظ آیات نورانی قرآن کریم از سرآغاز نزول این کتاب آسمانی، همواره مورد تأکید، تأیید و اهتمام حضرت ختمی مرتبت محمد بن عبدالله (صلی الله علیه و آله) بود و با عنایات ایشان، مورد توجه و اشتیاق مسلمانان صدر اسلام نیز قرار گرفت. آن حضرت در روایتی والا فرمودند:

«مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ عَنْ حَفْظِهِ ثُمَّ ظَنَّ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَغْفِرُهُ فَهُوَ مِمَّنْ اسْتَهْزَأَ بِآيَاتِ اللَّهِ»^۱

هر کس قرآن را از حفظ تلاوت کند و سپس گمان برد که خداوند متعال او را نمی‌آمرزد، از کسانی است که آیات خدا را به تمسخر گرفته است.

در ایران اسلامی نیز حفظ قرآن پیشینه‌ای دیرینه دارد و در دهه‌های اخیر و به برکت پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، در میان عموم مردم و به ویژه جوانان جایگاهی ویژه یافته است. شاهد این سخن خردسالان، نوجوانان و جوانان پرشماری هستند که به عنوان «حافظان کل قرآن» در جای جای این کشور درخشیده‌اند و با حضور در محافل نورانی قرآن در داخل و خارج کشور، موجب آبروی هر چه بیشتر شیعه و کشور اسلامی ایران شده‌اند. در این مقام، شایسته است از زحمات خالصانه و بی‌شائبه اساتید و پیشکسوتان حفظ قرآن، که در قالب جلسات حفظ و یا در پوشش مؤسسات و مراکز قرآنی، به تربیت حافظان کلام وحی پرداخته‌اند، صمیمانه سپاسگزاری شود.

معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم نیز در راستای عمل به بند ۱ وظایف سازمان، مصرح در سند راهبردی سازمان دارالقرآن الکریم (با موضوع: «تلاش در جهت توسعه کمی و کیفی آموزش‌های قرآن کریم در بخش‌های تربیت نیروی انسانی»، «آموزش‌های تخصصی» و «آموزش‌های عمومی» در رشته‌های قرائت، حفظ، ترجمه، مفاهیم و تفسیر قرآن)، کلیات و دستورالعمل اجرایی «برگزاری دوره‌های آموزش حفظ قرآن کریم» را پس از بازنگری و انجام برخی اصلاحات جهت اجرا در سال ۱۳۹۸ ارائه می‌نماید.

سازمان دارالقرآن الکریم

معاونت آموزش و پژوهش

مراحل اصلی حفظ و مرور آیات قرآن کریم به طور اختصار

(الف) صحت روان خوانی

اطمینان یافتن از صحت روانخوانی با گوش کردن به نوار ترتیل و دقت در خواندن آیات. در این خصوص بهتر است از نوارهای اساتیدی چون منشاوی، خلیل الحصری یا پرهیزکار استفاده گردد.

(ب) تقطیع و تقسیم‌بندی

تقسیم قطعه مورد نظر به قطعات کوچکتر که البته هر چه تعداد این قطعات کمتر باشد بهتر است.

(ج) توجه به ارتباط لفظی و معنایی بین کلمات، جملات و آیات و استفاده از آن

در این مرحله موارد زیر انجام پذیرد: ۱- ضمن مراجعه به ترجمه و تفسیر آیات موردنظر، ارتباط معنایی بین اجزای یک قطعه در ذهن فرد نقش بندد و حتی‌المقدور ارتباط الفاظ آیات، مورد بررسی قرار گیرد. ۲- پس از توجه به ارتباط لفظی و معنایی، سعی شود تصویر قطعه یا صفحه مورد حفظ نیز به حافظه سپرده شود (اصطلاحاً صفحه مورد نظر عکس برداری شود).

(د) تکرار و روانخوانی

مقدار تکرار به قدرت حافظه، میزان آشنایی افراد با زبان عربی و دیگر عوامل بستگی دارد و باید تا آنجا ادامه یابد که فرد، توانایی از حفظ خواندن عبارت یا آیه را در خود بیابد.

(هـ) خواندن قطعه از حفظ

مرحله بعد خواندن قطعه از حفظ است و فرد باید کل قطعه را بدون اشتباه و مکث از حفظ تلاوت نماید. شایان ذکر است در صورت بروز اشتباه یا فراموشی، پس از مراجعه به قرآن لازم است قطعه موردنظر از ابتدا و از حفظ خوانده شود و این امر تا آنجا ادامه یابد که حافظ بتواند کل قطعه را صحیح تلاوت نماید.

(و) اتصال قطعات

بعد از حفظ هر قطعه لازم است مجموعه محفوظات جدید، از حفظ مورد بازخوانی قرار گیرد؛ تا آنجا که فرد بتواند تمامی آیات روزانه خود را از حفظ بخواند.

(ز) مرور در کوتاه مدت

لازم است پس از اتمام حفظ، آیات حفظ‌شده در همان روز چندین بار (حداقل ده بار) از حفظ تکرار شود.

(ح) مرور در بلند مدت

در این مرحله لازم است آیاتی که در روزهای گذشته حفظ شده‌اند، مرور و تثبیت شوند. شایان ذکر است که حتی بهترین حفاظ قرآن کریم نیز از این مورد مستثنی نیستند.

(ط) پرسش

پس از حفظ و مرور، شخص باید در معرض پرسش و امتحان قرار گیرد و یا به صورت مباحثه با حفاظ دیگر به مرور محفوظات بپردازد.

طرح آموزش حفظ سور منتخب قرآن کریم (سوره‌های یس، حجرات، الرحمن، واقعه و ملک)

اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- تشویق و ترغیب عموم علاقمندان، جهت پرداختن به امر حفظ آیات قرآن کریم، به عنوان یک ارزش اسلامی.
- ۲- ارائه الگوی مناسب و مجرب آموزشی برای تربیت حافظان قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود علاقمندان به حفظ قرآن کریم با شرکت در این طرح و قبولی در آن، موفق به حفظ متقن و استوار سوره‌های یاسین، حجرات، الرحمن، واقعه و ملک شوند و بتوانند محفوظات خود را به صورت صحیح و روان ارائه نمایند.

چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاسبندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در ۲۳ جلسه ویژه علاقمندان به حفظ قرآن (در مقطع سنی بالای ۱۲ سال)، در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار و مخاطبان، موفق به حفظ متقن و استوار سوره‌های یاسین، حجرات، الرحمن، واقعه و ملک شده و خواهند توانست به صورت صحیح و روان محفوظات خود را ارائه نمایند.

شایان ذکر است محتوای آموزشی این طرح بر مبنای آموزش شیوه حفظ، مرور و تثبیت سوره‌های یاسین، حجرات، الرحمن، واقعه و ملک طراحی گردیده و محوریت در این طرح بیان مباحث نظری و کارورزی عملی (حفظ، مرور و پرسش و پاسخ) می‌باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون پایانی (حداقل نمره ۸۰ از ۱۰۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء می‌گردد.

مشخصات کلی طرح

- ۱- عنوان طرح: آموزش حفظ سوره‌های منتخب قرآن کریم (سوره‌های یاسین، حجرات، الرحمن، واقعه و ملک)
  - ۲- مدت طرح: ۴۶ ساعت آموزشی (شامل ۲۳ جلسه آموزشی)
  - ۳- شکل اجرای طرح: به صورت حضوری و دو جلسه در هفته
  - ۴- مقطع زمانی اجرا: تمامی فصول سال
  - ۵- گستره طرح: سراسر کشور
  - ۶- پیش نیاز: توانایی روان خوانی قرآن کریم (حداقل جزء سی) (در حد قرائت سطح ۲) یا قبولی در آزمون ورودی معادل
  - ۷- ممل تشکیل طرح: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد. (اولویت با مراکز فرهنگی و مذهبی است)
  - ۸- منبع آموزشی طرح: سور مبارکه «یس، حجرات، الرحمن، واقعه و ملک»
  - ۹- مجری دوره: اداره امور قرآنی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی به عنوان مجری.
  - ۱۰- گروههای هدف (مخاطبان): تمامی علاقمندان به حفظ قرآن کریم در مقطع سنی بالای ۱۲ سال
- تبصره:** با تشخیص معلم دوره و در موارد خاص (مثلاً برای استعدادهای درخشان)، ثبت نام از علاقمندان زیر ۱۲ سال بلامانع است.
- ۱۱- تعداد متعلمان در هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
  - ۱۲- تعداد دوره‌ها: با توجه به نیاز استان و با در نظر گرفتن استقبال عمومی و توان مالی و پشتیبانی در طول سال تعیین می‌شود.
  - ۱۳- ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این طرح به عنوان «۴۶ ساعت آموزش» محسوب گردیده و به قبولشدگان گواهی پایان دوره اعطاء می‌گردد.

■ شرایط شرکت کنندگان

- ۱- دارا بودن حداقل ۱۲ سال سن.
- ۲- تسلط به روانخوانی قرآن کریم یا قبولی در آزمون ورودی مربوطه.

■ استانداردهای آموزشی

ویژگی‌های معلم:

- ۱- آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث حفظ قرآن کریم؛
- ۲- دارای سابقه تدریس حفظ قرآن کریم حداقل به مدت ۲ سال؛
- ۳- برخورداری از تسلط علمی لازم در زمینه حفظ قرآن کریم؛
- ۴- لازم است معلم دوره خود حافظ این سوره‌ها بوده و با مفاهیم آنها آشنایی نسبی داشته باشد؛
- ۵- برخورداری از وجهه اسلامی و قرآنی مناسب و بیانی روان، شیرین و جذاب برای تأثیرگذاری هر چه بیشتر بر مخاطبان؛

روش تدریس: فعال، توضیحی، پرسش و پاسخ، تمرین عملی (کارورزی) و ...

تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، دوره‌های ترتیل و ...

مکان دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

جدول ساعات آموزشی:

نام درس	تعداد واحد	ساعت			درس پیش نیاز	نوع آزمون پایانی		حدنصاب نمره قبولی		ارزش آموزشی (به ساعت)
		نظری	عملی	جمع		کتبی	شفاهی	کتبی	شفاهی	
آموزش حفظ سوره منتخب قرآن کریم	---	۲۳	۲۳	۴۶	قرائت سطح ۲	---	✓	---	۱۶ از ۲۰ (۸۰ از ۱۰۰)	۴۶ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی

جلسه	مباحث نظری	پرسش
۱	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور (۱) - بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۱ تا ۱۲ سوره یس	پرسش از محفوظات پیشین متعلمان
۲	توضیح روشهای حفظ و مرور (۲) - بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۱۳ تا ۲۷ سوره یس	پرسش از آیات ۱ تا ۱۲ سوره یس
۳	توضیح روشهای حفظ و مرور (۳) - بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۲۸ تا ۴۰ سوره یس	پرسش از آیات ۱ تا ۲۷ سوره یس
۴	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۴۱ تا ۵۴ سوره یس	پرسش از آیات ۱ تا ۴۰ سوره یس
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۵۵ تا ۷۰ سوره یس	پرسش از آیات ۱ تا ۵۴ سوره یس
۶	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۷۱ تا آخر سوره یس	پرسش از آیات ۱ تا ۷۰ سوره یس
۷	مرور و تثبیت سوره یس	پرسش از سوره یس
۸	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۱ تا ۵ سوره حجرات	پرسش از سوره یس

پرسش از آیات ۱ تا ۵ سوره حجرات	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۶ تا ۱۱ سوره حجرات	۹
پرسش از آیات ۱ تا ۱۱ سوره حجرات	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۱۲ تا آخر سوره حجرات	۱۰
پرسش از سوره یس و حجرات	مرور و تثبیت سوره حجرات	۱۱
پرسش از سوره حجرات	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۱ تا ۲۵ سوره الرحمن	۱۲
پرسش از آیات ۱ تا ۲۵ سوره الرحمن	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۲۶ تا ۴۵ سوره الرحمن	۱۳
پرسش از آیات ۱ تا ۱۲ سوره الرحمن	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۴۶ تا آخر سوره الرحمن	۱۴
پرسش از سوره یس، حجرات و الرحمن	مرور و تثبیت سوره الرحمن	۱۵
پرسش از سوره الرحمن	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۱ تا ۴۰ سوره واقعه	۱۶
پرسش از آیات ۱ تا ۴۰ سوره واقعه	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۴۱ تا ۶۷ سوره واقعه	۱۷
پرسش از آیات ۱ تا ۶۷ سوره واقعه	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۶۸ تا آخر سوره واقعه	۱۸
پرسش از سوره یس، حجرات، الرحمن و واقعه	مرور و تثبیت سوره واقعه	۱۹
پرسش از سوره واقعه	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۱ تا ۱۰ سوره ملک	۲۰
پرسش از آیات ۱ تا ۱۰ سوره ملک	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۱۱ تا ۲۰ سوره ملک	۲۱
پرسش از آیات ۱ تا ۲۰ سوره ملک	بیان ارتباط لفظی و معنایی آیات ۲۱ تا ۳۰ سوره ملک	۲۲
پرسش از سوره یس، حجرات، الرحمن، واقعه و ملک	مرور و تثبیت سوره ملک + جمع‌بندی و رفع اشکالات + توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۲۳
آزمون پایانی در قالب مسابقه		--

■ آیین‌نامه برگزاری آزمونها (ویژه طرح حفظ سور منتخب)

آزمون ورودی

نحوه ارزشیابی این آزمون مطابق آزمون پایان دوره آموزش قرائت قرآن کریم (سطح ۲) است و کسانی که بتوانند حد نصاب قبولی (۱۴ از ۲۰) را کسب کنند مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

آزمون پایانی

معلم‌ان محترم باید اولاً با توجه به روند پیشرفت افراد در طول دوره و ثانیاً آزمون پایانی دوره که بر اساس نکات ذیل اخذ خواهد شد، نمره نهایی شرکت‌کنندگان را محاسبه و اعلام نمایند.

۱- برای آزمون پایانی از هر حافظ ۲ سؤال ۸ سطری (از قرآنهاى رایج ۱۵ سطری) پرسیده می‌شود.

۲- این آزمون بر مبنای «آیین‌نامه داوری آزمونهای شفاهی طرحهای آموزشی حفظ قرآن کریم» (ضمیمه ۶) و با استفاده از فرم امتیازدهی (ضمیمه ۷) برگزار می‌شود.

۳- نمره این آزمون از ۱۰۰ محاسبه می‌شود و حدنصاب قبولی کسب امتیاز ۸۰ از ۱۰۰ (۱۶ از ۲۰) می‌باشد.

تذکره: حافظانی که با توجه به محفوظات خود می‌خواهند در طرح حفظ سور منتخب شرکت کنند، می‌توانند بدون حضور در کلاسها، در آزمون پایانی حضور یابند و در صورت کسب نمره قبولی گواهینامه دوره را دریافت نمایند.

طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه‌ساله)

اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- توسعه و تعمیق فرهنگ قرآنی در میان اقشار مختلف جامعه؛
- ۲- تشویق و ترغیب اقشار گوناگون به حفظ آیات قرآن به عنوان یک ارزش اسلامی؛
- ۳- ارائه الگوی مناسب و مجرب آموزشی برای تربیت حافظان قرآن کریم؛
- ۴- ایجاد زمینه برای رشد کمی و کیفی علاقمندان به حفظ قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود علاقمندان به حفظ قرآن کریم با گذراندن مراحل شش‌گانه این طرح، علاوه بر حفظ استوار و متقن آیات نورانی قرآن کریم در طول سه سال، بر مفاهیم آیات (در حد ترجمه و مفاهیم (سطح ۴)) نیز مسلط شوند و بتوانند محفوظات خود را با تجوید و صوت و لحنی قابل قبول ارائه کنند و با شرکت در طرح سالانه «ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن کریم» موفق به اخذ مدارک تخصصی حفظ قرآن گردند.

چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاسبندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در طول سه سال ویژه علاقمندان به حفظ قرآن (در مقطع سنی بالای ۱۲ سال)، در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار و مخاطبان، موفق به حفظ متقن و استوار کل قرآن کریم شده و خواهند توانست به صورت صحیح و روان محفوظات خود را ارائه نمایند.

شایان ذکر است محتوای آموزشی این طرح بر مبنای آموزش شیوه حفظ، مرور و تثبیت کل قرآن کریم طراحی گردیده و محوریت در این طرح بیان مباحث نظری و کارورزی عملی (حفظ، مرور و پرسش و پاسخ) می‌باشد. محتوای اجمالی این مراحل در جدول زیر آمده است:

جدول ویژگیهای کلی طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (سه‌ساله)

مرحله	محتوا	مدت	شکل برگزاری	پیش‌نیاز	تعداد متعلمان	ارزش آموزشی
مرحله مقدماتی	حفظ جزء سی‌ام	یک ماه	حضور سه جلسه در هفته	قرائت (سطح ۲)	۲۰ تا ۲۵ نفر	-
مرحله اول	حفظ اجزاء ۱ تا ۵ + تجوید (۱) (بخش اول) ^۱	شش ماه	حضور دو جلسه در هفته	حفظ جزء سی‌ام + مفاهیم سطح (۱)	۱۵ تا ۲۰ نفر	۱۰۰ ساعت
مرحله دوم	حفظ اجزاء ۶ تا ۱۰ + تجوید (۱) (بخش دوم) ^۲	شش ماه	حضور دو جلسه در هفته	حفظ مرحله اول + مفاهیم سطح (۲)	۱۵ تا ۲۰ نفر	۱۰۰ ساعت
مرحله سوم	حفظ اجزاء ۱۱ تا ۱۵	شش ماه	حضور	حفظ مرحله دوم +	۱۰ تا ۱۵ نفر	۱۰۰ ساعت

۱. تا صفحه ۲۹ کتاب حلیه القرآن (سطح ۱) (شامل عناوین «وقف و ابتداء، تلفظ صحیح حرکات و تلفظ صحیح حروف).
۲. از صفحه ۲۹ تا پایان کتاب حلیه القرآن (سطح ۱). (شامل عناوین «صفات حروف، احکام حروف، تفخیم و ترقیق حروف و ...»).

		مفاهیم سطح (۳)	دو جلسه در هفته			
۱۰۰ ساعت	۱۰ تا ۱۵ نفر	حفظ مرحله سوم + مفاهیم سطح (۴)	حضور دو جلسه در هفته	شش ماه	حفظ اجزاء ۱۶ تا ۲۰	مرحله چهارم
۱۰۰ ساعت	۵ تا ۱۰ نفر	حفظ مرحله چهارم	حضور دو جلسه در هفته	شش ماه	حفظ اجزاء ۲۱ تا ۲۵	مرحله پنجم
۸۰ ساعت	۵ تا ۱۰ نفر	حفظ مرحله پنجم	حضور دو جلسه در هفته	پنج ماه	حفظ اجزاء ۲۶ تا ۲۹	مرحله ششم

نکات مهم

۱- در این طرح، واحد حفظ یک صفحه در روز است؛ بنابراین لازم است شرکت‌کنندگان در طرح، در طول یک هفته، پنج روز را به حفظ پنج صفحه اختصاص دهند و دو روز دیگر را به مرور و تثبیت محفوظات بپردازند.

۲- نکته اصلی در این برنامه‌ریزی توجه به اصل رعایت تعادل و پرهیز از عجله و اعمال فشار و اجبار در حفظ قرآن است. بر این اساس لازم است معلمان محترم برای دور نگه داشتن متعلمان از آفاتی که عموماً دامنگیر علاقمندان به حفظ می‌شود، در اجرای هر چه دقیق‌تر این برنامه توجه کافی را مبذول دارند.

۳- همان‌طور که دقت در بودجه‌بندی مراحل نشان می‌دهد،^۱ پس از اتمام حفظ هر جزء، یک هفته (دو جلسه) جهت مرور و پرسش از همان جزء در نظر گرفته شده است.

۴- همان‌طور که در جدول بالا نیز مشاهده می‌شود، پیش‌نیاز ورود به طرح سه‌ساله و حفظ از ابتدای قرآن کریم، حفظ جزء سی‌ام است. لذا لازم است علاقمندانی که حافظ جزء سی نیستند، با شرکت در «مرحله مقدماتی» به این کار مبادرت نمایند.

۵- در این طرح، «مرحله مقدماتی» به منزله دوره آزمایشی و استعدادسنجی از شرکت‌کنندگان شمرده می‌شود. لذا لازم است معلمان محترم در این مرحله ضمن توجه به این نکته، علاقمندان را متناسب با توانایی و استعدادشان، به دوره‌های متنوع حفظ (حفظ سه‌ساله یا پنج‌ساله یا دوره‌های مختلف حفظ مقطعی) هدایت نمایند. بنابراین می‌توان گفت «مرحله مقدماتی» یک مرحله عمومی و مشترک میان طرح‌های مختلف حفظ قرآن است و پس از آن، علاقمندان با راهنمایی معلم حفظ به دوره متناسب با توانایی خود وارد می‌شوند.

۶- کسانی که توانایی حفظ جزء سی‌ام را در طول یک ماه ندارند، می‌توانند با شرکت در «طرح مقطعی حفظ جزء سی‌ام»^۲ و در طول سه ماه به این کار مبادرت ورزند.

۷- با توجه به اینکه در هر یک از مراحل اول تا چهارم، یکی از سطوح چهارگانه آموزش مفاهیم به عنوان پیش‌نیاز معرفی شده، لازم است معلمان محترم نسبت به آموزش مفاهیم قرآن (به ویژه آیاتی که متعلمان باید در طول دوره به حفظ آنها بپردازند) و یا تشویق و راهنمایی حافظان برای حضور در دوره‌های آموزش مفاهیم که از سوی اداره امور قرآنی استان برگزار می‌شود اقدام نمایند.

۸- در پایان حفظ هر جزء، اداره امور قرآنی استان یا موسسه مجری می‌تواند گواهینامه حفظ آن جزء را صادر نماید.

۱. به صفحات ۲۲ به بعد طرح رجوع شود.

۲. این طرح در سالهای گذشته با عنوان «حفظ سطح (۲)» توسط اداره امور قرآنی استان برگزار شده و هم‌اکنون نیز اجرا می‌شود.

۹- با توجه به برگزاری سالانه «طرح ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حفظ قرآن کریم» از سوی سازمان دارالقرآن الکریم و اعطای مدارک تخصصی به حافظان ۱۰ جزء، ۲۰ جزء و حافظان کل، افراد می‌توانند با شرکت در طرح ارزیابی، از مزایای اعطای مدرک تخصصی به حافظ نیز بهره‌مند شوند.

۱۰- علاقمندانی که پیش از شرکت در این طرح، خود موفق به حفظ اجزائی از قرآن کریم شده‌اند، با توجه به سطح محفوظات خود، می‌توانند در آزمون ورودی یکی از مراحل شرکت کنند و در صورت قبولی، حفظ قسمتهای باقیمانده را همراه با این طرح ادامه دهند.^۱ ساعات آموزشی مراحل قبلی نیز در سابقه این افراد لحاظ خواهد شد.

■ مشخصات کلی طرح

۱- عنوان طرح: آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه‌ساله)

۲- مدت دوره: سه سال

۳- شکل اجرا: مرحله مقدماتی: به صورت حضوری و سه جلسه در هفته
مراحل دیگر: به صورت حضوری و دو جلسه در هفته

۴- مقطع زمانی اجرا: در طول سال

۵- پیش‌نیاز: (به جدول ویژگیهای کلی طرح مراجعه شود).

۶- گستره طرح: سراسر کشور

۷- محل تشکیل دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

۸- ممتوای آموزشی دوره: حفظ سی جزء قرآن کریم

۹- مهری دوره: اداره امور قرآنی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی به عنوان مجری.

۱۰- گروه هدف (مخاطبان): تمامی علاقمندان به حفظ قرآن کریم در مقطع سنی بالای ۱۲ سال

تبصره: با تشخیص معلم دوره و در موارد خاص (مثلاً برای استعدادهای درخشان)، ثبت نام از علاقمندان زیر ۱۲ سال بلامانع است.

۱۱- تعداد متعلمان در هر کلاس: متناسب با محتوای هر مرحله (به جدول ویژگیهای کلی طرح مراجعه شود).

۱۲- تعداد دوره‌ها: با توجه به نیاز استان و با در نظر گرفتن استقبال عمومی و توان مالی و پشتیبانی در طول سال تعیین می‌شود.

۱۳- ارزش آموزشی: ارزش آموزشی هر مرحله متناسب با تعداد جلسات آن محاسبه و در کارنامه افراد درج خواهد شد. (به جدول ویژگیهای کلی طرح مراجعه شود).

۱. برای مثال کسی که محفوظات او بیش از ۱۰ جزء و کمتر از ۱۵ جزء است، برای شرکت در این طرح باید در آزمون ورودی مرحله سوم شرکت کند و در صورت قبولی، در کلاسهای مرحله سوم حضور یابد.

■ شرایط شرکت کنندگان

- ۱- دارا بودن حداقل ۱۲ سال سن.
- ۲- تسلط به روانخوانی قرآن کریم یا قبولی در آزمون ورودی معادل.

■ استانداردهای آموزشی

ویژگی‌های معلم:

- ۱- حافظ حداقل ۱۰ جزء از قرآن کریم؛
- ۲- دارای سابقه تدریس حفظ و تربیت حافظان قرآن کریم؛
- ۳- آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث حفظ قرآن کریم و برخورداری از تسلط علمی لازم در این زمینه؛
- ۴- دارا بودن معلومات کافی در حوزه مفردات و مفاهیم قرآن کریم (حداقل در حد مفاهیم سطح (۴)) و تسلط نسبی به مباحث تفسیری، یا دارا بودن حداقل مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ قرآن؛
- ۵- برخورداری از وجهه اسلامی و قرآنی مناسب و بیانی روان، شیرین و جذاب برای تأثیرگذاری هر چه بیشتر بر مخاطبان؛
- ۶- تدریس بر طبق جدول بودجه‌بندی ارائه شده.

وظایف معلمان حفظ در طول دوره

- ۱- معلم دوره موظف است با جدیت و دقت کامل، «مرحله مقدماتی» را برگزار کند و در این مرحله به سنجش توانایی و استعداد علاقمندان بپردازد. آنگاه بر اساس ارزیابی به عمل آمده، آنها را به دوره‌های گوناگون حفظ قرآن (حفظ سه‌ساله یا پنج‌ساله یا دوره‌های مختلف حفظ مقطعی) هدایت نماید.
- تبصره: لازم است معلمان محترم در طول مراحل بعدی نیز نسبت به ارزیابی و هدایت متعلمان اهتمام داشته باشند.
- ۲- با توجه به اهمیت تجوید، وقف و ابتدا و صوت و لحن در ارائه هر چه بهتر محفوظات، لازم است معلمان محترم - پس از تأکید بر افزایش کیفیت حسن حفظ متعلمان - نسبت به افزایش مهارت ایشان در زمینه‌های یادشده نیز اهتمام ورزند.
- تبصره: لازم به ذکر است که در زمینه تجوید، محتوای کتاب «حلیه القرآن (۱)» به عنوان بخشی از محتوای آموزشی مراحل اول و دوم در طرح پیش‌بینی شده است. بر این اساس، عناوین «وقف و ابتدا، تلفظ صحیح حرکات و تلفظ صحیح حروف»^۱ در مرحله اول و عناوین «صفات حروف، احکام حروف، تفخیم و ترقیق حروف و ...»^۲ در مرحله دوم آموزش داده خواهد شد.
- ۳- با توجه به اینکه سطوح چهارگانه آموزش مفاهیم به عنوان پیش‌نیاز مراحل اول تا چهارم طرح پیش‌بینی شده، لازم است معلمان محترم بخشی از زمان کلاسها را به مباحث مربوط به مفاهیم (آموزش مفردات در حوزه محفوظات جدید و بیان نکات تفسیری در حد نیاز) اختصاص دهند.

۱. تا صفحه ۲۹ کتاب حلیه القرآن «سطح ۱»

۲. از صفحه ۲۹ تا پایان کتاب.

۵- توصیه می‌شود به منظور ارتقاء سطح فصیح‌خوانی و تجوید متعلمان، دوره‌ی ترتیل استاد منشاوی یا استاد خلیل الحصری با هدایت معلم حفظ، مبنای عمل و تمرین شرکت‌کنندگان در طرح قرار گیرد.

۶- چنانچه در بودجه‌بندی طرح نیز مشهود است، لازم است معلمان محترم در جلسات ابتدایی مراحل اولیه، بخشی از وقت کلاس را به بیان نکات اصلی پیرامون مراحل حفظ و روشها و تکنیکهای مرور و تثبیت اختصاص دهند. در این رابطه استفاده از کتابهای زیر پیشنهاد می‌شود:

درسنامه حفظ قرآن کریم (نوشته آقایان حاجی ابوالقاسم، حسینی و قاسمی)

نگاهی تحلیلی بر مبانی و روشهای حفظ قرآن کریم (نوشته رضا نجفی)

چگونه قرآن را حفظ کنیم؟ (نوشته شهریار پرهیزگار)^۱

۷- یکی از وظایف اصلی معلمان حفظ «بیان ارتباطات لفظی و معنایی» مقاطعی است که در هر جلسه (یا هر هفته) به عنوان تکلیف (برای حفظ جدید) معرفی شده است. از اینرو لازم است معلمان محترم، طبق برنامه‌ی ارائه‌شده در جداول، به این وظیفه عمل نمایند.

روش تدریس: فعال، توضیحی، پرسش و پاسخ، تمرین عملی (کارورزی) و...

تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، دوره‌های ترتیل و ...

مکان دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

جدول ساعات آموزشی: به «جدول ویژگیهای کلی طرح» مراجعه شود.

■ **جدول بودجه‌بندی** (در صفحات بعد)

جدول مشخصات کلی مرحله مقدماتی حفظ

محتوا	حفظ جزء سی‌ام
مدت زمان	یک ماه
پیش‌نیاز	قرائت سطح (۲)
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر

■ جدول بودجه‌بندی مرحله مقدماتی (حفظ جزء سی‌ام قرآن کریم)

کارورزی	مباحث نظری	زمان	
	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور (۱) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره ناس تا ماعون	شماره جلسه	هفته اول
		۱	
		۲	
پرسش از سوره ناس تا ماعون	توضیح روشهای حفظ و مرور (۲) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره قریش تا زلزال	۳	هفته دوم
پرسش از سوره ناس تا زلزال	توضیح روشهای حفظ و مرور (۳) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بینه تا تین	۴	
پرسش از ناس تا تین	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره انشراح تا شمس	۵	
پرسش از سوره ناس تا شمس	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره فجر و بلد	۶	هفته سوم
پرسش از سوره ناس تا بلد	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره غاشیه، اعلی و طارق	۷	
پرسش از سوره انشراح تا طارق	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بروج و انشقاق	۸	
پرسش از سوره انشراح تا انشقاق	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره مطففین و انفطار	۹	هفته چهارم
پرسش از سوره انشراح تا انفطار	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره تکویر و عبس	۱۰	
پرسش از سوره انشراح تا عبس	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره نازعات	۱۱	
پرسش از سوره انشراح تا نازعات	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره نبأ جمع‌بندی و رفع اشکالات + توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۱۲	
	آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله اول

محتوا	حفظ اجزاء ۱ تا ۵ قرآن کریم + تجوید (۱) (بخش اول) ^۱
مدت زمان	شش ماه
پیش‌نیاز	حفظ جزء سی‌ام + مفاهیم سطح (۱)
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
ارزش آموزشی	۱۰۰ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله اول» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه‌ساله)

کارروزی	مباحث نظری	جلسه
پرسش از محفوظات پیشین	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور - بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲ تا ۶ (جزء اول)	۱
		۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۷ تا ۱۱ (جزء اول)	۳
		۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۲ تا ۱۶ (جزء اول)	۵
		۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۷ تا ۲۱ (جزء اول)	۷
		۸
مرور و تثبیت جزء اول		۹
		۱۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۲ تا ۲۶ (جزء دوم)	۱۱
		۱۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۷ تا ۳۱ (جزء دوم)	۱۳
		۱۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۲ تا ۳۶ (جزء دوم)	۱۵
		۱۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۷ تا ۴۱ (جزء دوم)	۱۷
		۱۸
مرور و تثبیت جزء دوم		۱۹
		۲۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۲ تا ۴۶ (جزء سوم)	۲۱
		۲۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۷ تا ۵۱ (جزء سوم)	۲۳
		۲۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۲ تا ۵۶ (جزء سوم)	۲۵
		۲۶

۱. تا صفحه ۲۹ کتاب حلیه القرآن «سطح ۱»

//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۷ تا ۶۱ (جزء سوم)	۲۷
		۲۸
مرور و تثبیت جزء سوم		۲۹
آزمون میانی مرحله اول		۳۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۶۲ تا ۶۶ (جزء چهارم)	۳۱
		۳۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۶۷ تا ۷۱ (جزء چهارم)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۷۲ تا ۷۶ (جزء چهارم)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۷۷ تا ۸۱ (جزء چهارم)	۳۷
		۳۸
مرور و تثبیت جزء چهارم		۳۹
		۴۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۸۲ تا ۸۶ (جزء پنجم)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۸۷ تا ۹۱ (جزء پنجم)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۹۲ تا ۹۶ (جزء پنجم)	۴۵
		۴۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۹۷ تا ۱۰۱ (جزء پنجم)	۴۷
		۴۸
مرور و تثبیت جزء پنجم + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی		۴۹
		۵۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله دوم

محتوا	حفظ اجزاء ۶ تا ۱۰ قرآن کریم + تجوید (۱) (بخش دوم) ^۱
مدت زمان	شش ماه
پیش‌نیاز	حفظ مرحله اول + مفاهیم سطح (۲)
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
ارزش آموزشی	۱۰۰ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله دوم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه‌ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارروزی
۱	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور - بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۰۲ تا ۱۰۶ (جزء ششم)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۰۷ تا ۱۱۱ (جزء ششم)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۱۲ تا ۱۱۶ (جزء ششم)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۱۷ تا ۱۲۱ (جزء ششم)	//
۸		
۹	مرور و تثبیت جزء ششم	
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۲۲ تا ۱۲۶ (جزء هفتم)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۲۷ تا ۱۳۱ (جزء هفتم)	//
۱۴		
۱۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۳۲ تا ۱۳۶ (جزء هفتم)	//
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۳۷ تا ۱۴۱ (جزء هفتم)	//
۱۸		
۱۹	مرور و تثبیت جزء هفتم	
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۴۲ تا ۱۴۶ (جزء هشتم)	پرسش از محفوظات پیشین
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۴۷ تا ۱۵۱ (جزء هشتم)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۵۲ تا ۱۵۶ (جزء هشتم)	//
۲۶		

۱. از صفحه ۲۹ تا پایان کتاب حلیه القرآن «سطح ۱»

//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۵۷ تا ۱۶۱ (جزء هشتم)	۲۷
		۲۸
مرور و تثبیت جزء هشتم		۲۹
آزمون میانی مرحله دوم		۳۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۶۲ تا ۱۶۶ (جزء نهم)	۳۱
		۳۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۶۷ تا ۱۷۱ (جزء نهم)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۷۲ تا ۱۷۶ (جزء نهم)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۷۷ تا ۱۸۱ (جزء نهم)	۳۷
		۳۸
مرور و تثبیت جزء نهم		۳۹
		۴۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۸۲ تا ۱۸۶ (جزء دهم)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۸۷ تا ۱۹۱ (جزء دهم)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۹۲ تا ۱۹۶ (جزء دهم)	۴۵
		۴۶
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۹۷ تا ۲۰۱ (جزء دهم)	۴۷
		۴۸
مرور و تثبیت جزء دهم + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی		۴۹
		۵۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله سوم

محتوا	حفظ اجزاء ۱۱ تا ۱۵ قرآن کریم
مدت زمان	شش ماه
پیش‌نیاز	حفظ مرحله دوم + مفاهیم سطح (۳)
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۵ نفر
ارزش آموزشی	۱۰۰ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله سوم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه‌ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارورزی
۱	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور - بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۰۲ تا ۲۰۶ (جزء ۱۱)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۰۷ تا ۲۱۱ (جزء ۱۱)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۱۲ تا ۲۱۶ (جزء ۱۱)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۱۷ تا ۲۲۱ (جزء ۱۱)	//
۸		
۹	مرور و تثبیت جزء ۱۱	
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۲۲ تا ۲۲۶ (جزء ۱۲)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۲۷ تا ۲۳۱ (جزء ۱۲)	//
۱۴		
۱۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۳۲ تا ۲۳۶ (جزء ۱۲)	//
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۳۷ تا ۲۴۱ (جزء ۱۲)	//
۱۸		
۱۹	مرور و تثبیت جزء ۱۲	
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۴۲ تا ۲۴۶ (جزء ۱۳)	پرسش از محفوظات پیشین
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۴۷ تا ۲۵۱ (جزء ۱۳)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۵۲ تا ۲۵۶ (جزء ۱۳)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۵۷ تا ۲۶۱ (جزء ۱۳)	//
۲۸		

مرور و تثبیت جزء ۱۳		۲۹
آزمون میانی مرحله سوم		۳۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۶۲ تا ۲۶۶ (جزء ۱۴)	۳۱
		۳۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۶۷ تا ۲۷۱ (جزء ۱۴)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۷۲ تا ۲۷۶ (جزء ۱۴)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۷۷ تا ۲۸۱ (جزء ۱۴)	۳۷
		۳۸
مرور و تثبیت جزء ۱۴		۳۹
		۴۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۸۲ تا ۲۸۶ (جزء ۱۵)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۸۷ تا ۲۹۱ (جزء ۱۵)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۹۲ تا ۲۹۶ (جزء ۱۵)	۴۵
		۴۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۹۷ تا ۳۰۱ (جزء ۱۵)	۴۷
		۴۸
مرور و تثبیت جزء ۱۵ + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی		۴۹
توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی		۵۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله چهارم

محتوا	حفظ اجزاء ۱۶ تا ۲۰ قرآن کریم
مدت زمان	شش ماه
پیش نیاز	حفظ مرحله سوم + مفاهیم سطح (۴)
تعداد شرکت کنندگان	حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۵ نفر
ارزش آموزشی	۱۰۰ ساعت

■ جدول بودجه بندی «مرحله چهارم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارورزی
۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۰۲ تا ۳۰۶ (جزء ۱۶)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۰۷ تا ۳۱۱ (جزء ۱۶)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۱۲ تا ۳۱۶ (جزء ۱۶)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۱۷ تا ۳۲۱ (جزء ۱۶)	//
۸		
۹	مرور و تثبیت جزء ۱۶	
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۲۲ تا ۳۲۶ (جزء ۱۷)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۲۷ تا ۳۳۱ (جزء ۱۷)	//
۱۴		
۱۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۳۲ تا ۳۳۶ (جزء ۱۷)	//
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۳۷ تا ۳۴۱ (جزء ۱۷)	//
۱۸		
۱۹	مرور و تثبیت جزء ۱۷	
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴۲ تا ۳۴۶ (جزء ۱۸)	پرسش از محفوظات پیشین
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴۷ تا ۳۵۱ (جزء ۱۸)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۵۲ تا ۳۵۶ (جزء ۱۸)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۵۷ تا ۳۶۱ (جزء ۱۸)	//
۲۸		

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش حفظ قرآن کریم

مرور و تثبیت جزء ۱۸		۲۹
آزمون میانی مرحله چهارم		۳۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۶۲ تا ۳۶۶ (جزء ۱۹)	۳۱
		۳۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۶۷ تا ۳۷۱ (جزء ۱۹)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۷۲ تا ۳۷۶ (جزء ۱۹)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۷۷ تا ۳۸۱ (جزء ۱۹)	۳۷
		۳۸
مرور و تثبیت جزء ۱۹		۳۹
		۴۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۸۲ تا ۳۸۶ (جزء ۲۰)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۸۷ تا ۳۹۱ (جزء ۲۰)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۹۲ تا ۳۹۶ (جزء ۲۰)	۴۵
		۴۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۹۷ تا ۴۰۱ (جزء ۲۰)	۴۷
		۴۸
مرور و تثبیت جزء ۲۰ + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی		۴۹
توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی		۵۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله پنجم

محتوا	اجزاء ۲۱ تا ۲۵ قرآن کریم
مدت زمان	شش ماه
پیش‌نیاز	حفظ مرحله چهارم
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ نفر
ارزش آموزشی	۱۰۰ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله پنجم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه‌ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارورزی
۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۰۲ تا ۴۰۶ (جزء ۲۱)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۰۷ تا ۴۱۱ (جزء ۲۱)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۱۲ تا ۴۱۶ (جزء ۲۱)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۱۷ تا ۴۲۱ (جزء ۲۱)	//
۸		
۹	مرور و تثبیت جزء ۲۱	
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۲۲ تا ۴۲۶ (جزء ۲۲)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۲۷ تا ۴۳۱ (جزء ۲۲)	//
۱۴		
۱۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۳۲ تا ۴۳۶ (جزء ۲۲)	//
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۳۷ تا ۴۴۱ (جزء ۲۲)	//
۱۸		
۱۹	مرور و تثبیت جزء ۲۲	
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۴۲ تا ۴۴۶ (جزء ۲۳)	پرسش از محفوظات پیشین
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۴۷ تا ۴۵۱ (جزء ۲۳)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۵۲ تا ۴۵۶ (جزء ۲۳)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۵۷ تا ۴۶۱ (جزء ۲۳)	//

		۲۸
	مرور و تثبیت جزء ۲۳	۲۹
	آزمون میانی مرحله پنجم	۳۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۶۲ تا ۴۶۶ (جزء ۲۴)	۳۱
		۳۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۶۷ تا ۴۷۱ (جزء ۲۴)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۷۲ تا ۴۷۶ (جزء ۲۴)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۷۷ تا ۴۸۱ (جزء ۲۴)	۳۷
		۳۸
	مرور و تثبیت جزء ۲۴	۳۹
		۴۰
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۸۲ تا ۴۸۶ (جزء ۲۵)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۸۷ تا ۴۹۱ (جزء ۲۵)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۹۲ تا ۴۹۶ (جزء ۲۵)	۴۵
		۴۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۹۷ تا ۵۰۱ (جزء ۲۵)	۴۷
		۴۸
	مرور و تثبیت جزء ۲۵ + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۴۹
		۵۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله ششم

محتوا	حفظ اجزاء ۲۶ تا ۲۹ قرآن کریم
مدت زمان	پنج ماه
پیش نیاز	حفظ مرحله پنجم
تعداد شرکت کنندگان	حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ نفر
ارزش آموزشی	۸۰ ساعت

■ جدول بودجه بندی «مرحله ششم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی سه ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارروزی
۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۰۲ تا ۵۰۶ (جزء ۲۶)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۰۷ تا ۵۱۱ (جزء ۲۶)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۱۲ تا ۵۱۶ (جزء ۲۶)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۱۷ تا ۵۲۱ (جزء ۲۶)	//
۸		
۹	مرور و تثبیت جزء ۲۶	
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۲۲ تا ۵۲۶ (جزء ۲۷)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۲۷ تا ۵۳۱ (جزء ۲۷)	//
۱۴		
۱۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۳۲ تا ۵۳۶ (جزء ۲۷)	//
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۳۷ تا ۵۴۱ (جزء ۲۷)	//
۱۸		
۱۹	مرور و تثبیت جزء ۲۷	
۲۰	آزمون میانی مرحله ششم	
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴۲ تا ۳۴۶ (جزء ۲۸)	پرسش از محفوظات پیشین
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴۷ تا ۳۵۱ (جزء ۲۸)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۵۲ تا ۳۵۶ (جزء ۲۸)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۵۷ تا ۳۶۱ (جزء ۲۸)	//
۲۸		
۲۹	مرور و تثبیت جزء ۲۸	
۳۰		
۳۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۶۲ تا ۵۶۶ (جزء ۲۹)	پرسش از محفوظات پیشین
۳۲		
۳۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۶۷ تا ۵۷۱ (جزء ۲۹)	//

		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۷۲ تا ۵۷۶ (جزء ۲۹)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۷۷ تا ۵۸۱ (جزء ۲۹)	۳۷
		۳۸
	مرور و تثبیت جزء ۲۹ + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی	۳۹
	توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۴۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

■ آیین‌نامه برگزاری آزمونها

به صفحه ۵۸ مراجعه شود.

طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج‌ساله)

اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- توسعه و تعمیق فرهنگ قرآنی در میان اقشار مختلف جامعه؛
- ۲- تشویق و ترغیب اقشار گوناگون به حفظ آیات قرآن به عنوان یک ارزش اسلامی؛
- ۳- ارائه الگوی مناسب و مجرب آموزشی برای تربیت حافظان قرآن کریم؛
- ۴- ایجاد زمینه برای رشد کمی و کیفی علاقمندان به حفظ قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود علاقمندان به حفظ قرآن کریم با گذراندن مراحل شش‌گانه این طرح، علاوه بر حفظ استوار و متقن آیات نورانی قرآن کریم در طول پنج سال، بر مفاهیم آیات (در حد ترجمه و مفاهیم (سطح ۴)) نیز مسلط شوند و بتوانند محفوظات خود را با تجوید و صوت و لحنی قابل قبول ارائه کنند و با شرکت در طرح سالانه «ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن کریم» موفق به اخذ مدارک تخصصی حفظ قرآن گردند.

چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاسبندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در طول پنج سال ویژه علاقمندان به حفظ قرآن (در مقطع سنی بالای ۱۲ سال)، در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار و مخاطبان، موفق به حفظ متقن و استوار کل قرآن کریم شده و خواهند توانست به صورت صحیح و روان محفوظات خود را ارائه نمایند.

شایان ذکر است محتوای آموزشی این طرح بر مبنای آموزش شیوه حفظ، مرور و تثبیت کل قرآن کریم طراحی گردیده و محوریت در این طرح بیان مباحث نظری و کارورزی عملی (حفظ، مرور و پرسش و پاسخ) می‌باشد.

محتوای اجمالی این مراحل در جدول زیر آمده است:

جدول ویژگیهای کلی طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج‌ساله)

نام مرحله	محتوا	مدت	شکل برگزاری	پیش‌نیاز	تعداد متعلمان	ارزش آموزشی
مرحله مقدماتی	حفظ جزء سی‌ام	یک ماه	حضور سه جلسه در هفته	قرائت (سطح ۲)	۲۰ تا ۲۵ نفر	-
مرحله اول	حفظ اجزاء ۱ تا ۵ + تجوید (۱) (بخش اول) ^۱	ده ماه	حضور دو جلسه در هفته	حفظ جزء سی‌ام + مفاهیم سطح (۱)	۱۵ تا ۲۰ نفر	۱۶۰ ساعت
مرحله دوم	حفظ اجزاء ۶ تا ۱۰ + تجوید (۱) (بخش دوم) ^۲	ده ماه	حضور دو جلسه در هفته	حفظ مرحله اول + مفاهیم سطح (۲)	۱۵ تا ۲۰ نفر	۱۶۰ ساعت

۱. تا صفحه ۲۹ کتاب حلیه القرآن (سطح ۱) (شامل عناوین «وقف و ابتداء، تلفظ صحیح حرکات و تلفظ صحیح حروف).
۲. از صفحه ۲۹ تا پایان کتاب حلیه القرآن (سطح ۱). (شامل عناوین «صفات حروف، احکام حروف، تفخیم و ترقیق حروف و ...»).

مرحله سوم	حفظ اجزاء ۱۱ تا ۱۵	ده ماه	حضوری دو جلسه در هفته	حفظ مرحله دوم + مفاهیم سطح (۳)	۱۰ تا ۱۵ نفر	۱۶۰ ساعت
مرحله چهارم	حفظ اجزاء ۱۶ تا ۲۰	ده ماه	حضوری دو جلسه در هفته	حفظ مرحله سوم + مفاهیم سطح (۴)	۱۰ تا ۱۵ نفر	۱۶۰ ساعت
مرحله پنجم	حفظ اجزاء ۲۱ تا ۲۵	ده ماه	حضوری دو جلسه در هفته	حفظ مرحله چهارم	حداکثر ۱۰ نفر	۱۶۰ ساعت
مرحله ششم	حفظ اجزاء ۲۶ تا ۲۹	هشت ماه	حضوری دو جلسه در هفته	حفظ مرحله پنجم	حداکثر ۱۰ نفر	۱۲۸ ساعت

نکات مهم

۱- در این طرح، واحد حفظ نیم صفحه در روز است؛ بنابراین شرکت کنندگان، در طول یک هفته، سه صفحه جدید را حفظ خواهند کرد.

۲- نکته اصلی در این برنامه ریزی توجه به اصل رعایت تعادل و پرهیز از عجله و اعمال فشار و اجبار در حفظ قرآن است. بر این اساس لازم است معلمان محترم برای دور نگه داشتن متعلمان از آفاتی که عموماً دامنگیر علاقمندان به حفظ می شود، در اجرای هر چه دقیق تر این برنامه توجه کافی را مبذول دارند.

۳- همان طور که دقت در بودجه بندی مراحل نشان می دهد،^۱ پس از اتمام حفظ هر جزء، یک هفته (دو جلسه) جهت مرور و پرسش از همان جزء در نظر گرفته شده است.

۴- همان طور که در جدول بالا نیز مشاهده می شود، پیش نیاز ورود به طرح پنج ساله و حفظ از ابتدای قرآن کریم، حفظ جزء سی ام است. لذا لازم است علاقمندانی که حافظ جزء سی نیستند، با شرکت در «مرحله مقدماتی» به این کار مبادرت نمایند.

۵- در این طرح، «مرحله مقدماتی» به منزله دوره آزمایشی و استعدادسنجی از شرکت کنندگان شمرده می شود. لذا لازم است معلمان محترم در این مرحله ضمن توجه به این نکته، علاقمندان را متناسب با توانایی و استعدادشان، به دوره های متنوع حفظ (حفظ پنج ساله یا پنج ساله یا دوره های مختلف حفظ مقطعی) هدایت نمایند. بنابراین می توان گفت «مرحله مقدماتی» یک مرحله عمومی و مشترک میان طرح های مختلف حفظ قرآن است و پس از آن، علاقمندان با راهنمایی معلم حفظ به دوره متناسب با توانایی خود وارد می شوند.

۶- کسانی که توانایی حفظ جزء سی ام را در طول یک ماه ندارند، می توانند با شرکت در «طرح مقطعی حفظ جزء سی ام»^۲ و در طول سه ماه به این کار مبادرت ورزند.

۷- با توجه به اینکه در هر یک از مراحل اول تا چهارم، یکی از سطوح چهارگانه آموزش مفاهیم به عنوان پیش نیاز معرفی شده، لازم است معلمان محترم نسبت به آموزش مفاهیم قرآن (به ویژه آیاتی که متعلمان باید در طول دوره به حفظ آنها بپردازند) و یا تشویق و راهنمایی حافظان برای حضور در دوره های آموزش مفاهیم که از سوی اداره امور قرآنی استان برگزار می شود اقدام نمایند.

۱. به صفحات ۴۰ به بعد طرح رجوع شود.

۲. این طرح در سالهای گذشته با عنوان «حفظ سطح (۲)» توسط دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان برگزار شده و هم اکنون نیز اجرا می شود.

- ۸- در پایان حفظ هر جزء، اداره امور قرآنی استان یا موسسه مجری می‌تواند گواهینامه حفظ آن جزء را صادر نماید.
- ۹- با توجه به برگزاری سالانه «طرح ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن کریم» از سوی سازمان دارالقرآن الکریم و اعطای مدارک تخصصی به حافظان ۱۰ جزء، ۲۰ جزء و حافظان کل، افراد می‌توانند با شرکت در طرح ارزیابی، از مزایای اعطای مدرک تخصصی به حفاظ نیز بهره‌مند شوند.
- ۱۰- علاقمندانی که پیش از شرکت در این طرح، خود موفق به حفظ اجزائی از قرآن کریم شده‌اند، با توجه به سطح محفوظات خود، می‌توانند در آزمون ورودی یکی از مراحل شرکت کنند و در صورت قبولی، حفظ قسمتهای باقیمانده را همراه با این طرح ادامه دهند.^۱ ساعات آموزشی مراحل قبلی نیز در سابقه این افراد لحاظ خواهد شد.

■ مشخصات کلی طرح

- ۱- **عنوان طرح:** آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج‌ساله)
- ۲- **مدت دوره:** پنج سال
- ۳- **شکل اجرا:** مرحله مقدماتی: به صورت حضوری و سه جلسه در هفته
مراحل دیگر: به صورت حضوری و دو جلسه در هفته
- ۴- **مقطع زمانی اجرا:** در طول سال
- ۵- **پیش‌نیاز:** (به جدول ویژگیهای کلی طرح مراجعه شود).
- ۶- **گستره طرح:** سراسر کشور
- ۷- **محل تشکیل دوره:** تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).
- ۸- **ممتوای آموزشی دوره:** حفظ سی جزء قرآن کریم
- ۹- **مجری دوره:** اداره امور قرآنی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی به عنوان مجری.
- ۱۰- **گروه هدف (مفایطبان):** تمامی علاقمندان به حفظ قرآن کریم **در مقطع سنی بالای ۱۲ سال**
- تبصره:** با تشخیص معلم دوره و در موارد خاص (مثلاً برای استعدادهای درخشان)، ثبت نام از علاقمندان زیر ۱۲ سال بلامانع است.
- ۱۱- **تعداد متعلمان در هر کلاس:** متناسب با محتوای هر مرحله (به جدول ویژگیهای کلی طرح مراجعه شود).
- ۱۲- **تعداد دوره‌ها:** با توجه به نیاز استان و با در نظر گرفتن استقبال عمومی و توان مالی و پشتیبانی در طول سال تعیین می‌شود.
- ۱۳- **ارزش آموزشی:** ارزش آموزشی هر مرحله متناسب با تعداد جلسات آن محاسبه و در کارنامه افراد درج خواهد شد. (به جدول ویژگیهای کلی طرح رجوع شود).

۱. برای مثال کسی که محفوظات او بیش از ۱۰ جزء و کمتر از ۱۵ جزء است، برای شرکت در این طرح باید در آزمون ورودی مرحله سوم شرکت کند و در صورت قبولی، در کلاسهای مرحله سوم شرکت نماید.

■ شرایط شرکت کنندگان

- ۱- دارا بودن حداقل ۱۲ سال سن.
- ۲- تسلط به روانخوانی قرآن کریم یا قبولی در آزمون ورودی مربوطه.

■ استانداردهای آموزشی

ویژگی‌های معلم:

- ۱- حافظ حداقل ۱۰ جزء از قرآن کریم؛
- ۲- دارای سابقه تدریس حفظ و تربیت حافظان قرآن کریم؛
- ۳- آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث حفظ قرآن کریم و برخورداری از تسلط علمی لازم در این زمینه؛
- ۴- دارا بودن معلومات کافی در حوزه مفردات و مفاهیم قرآن کریم (حداقل در حد مفاهیم سطح (۴)) و تسلط نسبی به مباحث تفسیری، یا دارا بودن حداقل مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ قرآن؛
- ۵- برخورداری از وجهه اسلامی و قرآنی مناسب و بیانی روان، شیرین و جذاب برای تأثیرگذاری هر چه بیشتر بر مخاطبان؛
- ۶- تدریس بر طبق جدول بودجه‌بندی ارائه شده.

وظایف معلمان حفظ در طول دوره

- ۱- معلم دوره موظف است با جدیت و دقت کامل، «مرحله مقدماتی» را برگزار کند و در این مرحله به سنجش توانایی و استعداد علاقمندان بپردازد. آنگاه بر اساس ارزیابی به عمل آمده، آنها را به دوره‌های گوناگون حفظ قرآن (حفظ سه‌ساله یا پنج‌ساله یا دوره‌های مختلف حفظ مقطعی) هدایت نماید.
- تبصره: لازم است معلمان محترم در طول مراحل بعدی نیز نسبت به ارزیابی و هدایت متعلمان اهتمام داشته باشند.
- ۲- با توجه به اهمیت تجوید، وقف و ابتدا و صوت و لحن در ارائه هر چه بهتر محفوظات، لازم است معلمان محترم - پس از تأکید بر افزایش کیفیت حسن حفظ متعلمان - نسبت به افزایش مهارت ایشان در زمینه‌های یادشده نیز اهتمام ورزند.
- تبصره: لازم به ذکر است که در زمینه تجوید، محتوای کتاب «حلیه القرآن (۱)» به عنوان بخشی از محتوای آموزشی مراحل اول و دوم در طرح پیش‌بینی شده است. بر این اساس، عناوین «وقف و ابتدا، تلفظ صحیح حرکات و تلفظ صحیح حروف»^۱ در مرحله اول و عناوین «صفات حروف، احکام حروف، تفخیم و ترقیق حروف و ...»^۲ در مرحله دوم آموزش داده خواهد شد.
- ۳- با توجه به اینکه سطوح چهارگانه آموزش مفاهیم به عنوان پیش‌نیاز مراحل اول تا چهارم طرح پیش‌بینی شده، لازم است معلمان محترم بخشی از زمان کلاسها را به مباحث مربوط به مفاهیم (آموزش مفردات در حوزه محفوظات جدید و بیان نکات تفسیری در حد نیاز) اختصاص دهند.

۱. تا صفحه ۲۹ کتاب حلیه القرآن «سطح ۱»

۲. از صفحه ۲۹ تا پایان کتاب.

۵- توصیه می‌شود به منظور ارتقاء سطح فصیح‌خوانی و تجوید متعلمان، دوره‌ی ترتیل استاد منشاوی یا استاد خلیل الحصری با هدایت معلم حفظ، مبنای عمل و تمرین شرکت‌کنندگان در طرح قرار گیرد.

۶- چنانچه در بودجه‌بندی طرح نیز مشهود است، لازم است معلمان محترم در جلسات ابتدایی مراحل اولیه، بخشی از وقت کلاس را به بیان نکات اصلی پیرامون مراحل حفظ و روشها و تکنیکهای مرور و تثبیت اختصاص دهند. در این رابطه استفاده از کتابهای زیر پیشنهاد می‌شود:

درسنامه حفظ قرآن کریم (نوشته آقایان حاجی ابوالقاسم، حسینی و قاسمی)

نگاهی تحلیلی بر مبانی و روشهای حفظ قرآن کریم (نوشته رضا نجفی)

چگونه قرآن را حفظ کنیم؟ (نوشته شهریار پرهیزگار)^۱

۷- یکی از وظایف اصلی معلمان حفظ «بیان ارتباطات لفظی و معنایی» مقاطعی است که در هر جلسه (یا هر هفته) به عنوان تکلیف (برای حفظ جدید) معرفی شده است. از اینرو لازم است معلمان محترم، طبق برنامه‌ارائه‌شده در جداول، به این وظیفه عمل نمایند.

روش تدریس: فعال، توضیحی، پرسش و پاسخ، تمرین عملی (کارورزی) و...

تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، دوره‌های ترتیل و ...

مکان دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

جدول ساعات آموزشی: به «جدول ویژگیهای کلی طرح» مراجعه شود.

■ **جدول بودجه‌بندی** (در صفحات بعد)

جدول مشخصات کلی مرحله مقدماتی حفظ

محتوا	حفظ جزء سی‌ام
مدت زمان	یک ماه
پیش‌نیاز	قرائت سطح (۲)
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله مقدماتی» (حفظ جزء سی‌ام قرآن کریم)

کارورزی	مباحث نظری	زمان	
		شماره جلسه	روز
-	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور (۱) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره ناس تا ماعون	۱	هفته اول
پرسش از سوره ناس تا ماعون	توضیح روشهای حفظ و مرور (۲) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره قریش تا زلزال	۲	
پرسش از سوره ناس تا زلزال	توضیح روشهای حفظ و مرور (۳) - بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بینه تا تین	۳	
پرسش از ناس تا تین	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره انشراح تا شمس	۴	هفته دوم
پرسش از سوره ناس تا شمس	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره فجر و بلد	۵	
پرسش از سوره ناس تا بلد	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره غاشیه، اعلی و طارق	۶	
پرسش از سوره انشراح تا طارق	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره بروج و انشقاق	۷	هفته سوم
پرسش از سوره انشراح تا انشقاق	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره مطففین و انفطار	۸	
پرسش از سوره انشراح تا انفطار	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره تکویر و عبس	۹	
پرسش از سوره انشراح تا عبس	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره نازعات	۱۰	هفته چهارم
پرسش از سوره انشراح تا نازعات	بیان ارتباط لفظی و معنایی سوره نبأ جمع‌بندی و رفع اشکالات + توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۱۱	
آزمون پایانی در قالب مسابقه		۱۲	

جدول مشخصات کلی مرحله اول

محتوا	حفظ اجزاء ۱ تا ۵ قرآن کریم + تجوید (۱) (بخش اول) ^۱
مدت زمان	ده ماه
پیش‌نیاز	حفظ جزء سی‌ام + مفاهیم سطح (۱)
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
ارزش آموزشی	۱۶۰ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله اول» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج‌ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارروزی
۱	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور - بیان	پرسش از محفوظات پیشین
۲	ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲ تا ۴ (جزء اول)	
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵ تا ۷ (جزء اول)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۸ تا ۱۰ (جزء اول)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۱ تا ۱۳ (جزء اول)	//
۸		
۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۴ تا ۱۶ (جزء اول)	//
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۷ تا ۱۹ (جزء اول)	//
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۰ تا ۲۱ (جزء اول)	//
۱۴		
۱۵	مرور و تثبیت جزء اول	
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۲ تا ۲۴ (جزء دوم)	//
۱۸		
۱۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۵ تا ۲۷ (جزء دوم)	پرسش از محفوظات پیشین
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۸ تا ۳۰ (جزء دوم)	//
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۱ تا ۳۳ (جزء دوم)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴ تا ۳۶ (جزء دوم)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۷ تا ۳۹ (جزء دوم)	//

۱. تا صفحه ۲۹ کتاب حلیه القرآن «سطح ۱»

		۲۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۰ و ۴۱ (جزء دوم)	۲۹
		۳۰
	مرور و تثبیت جزء دوم	۳۱
		۳۲
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۲ تا ۴۴ (جزء سوم)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۵ تا ۴۷ (جزء سوم)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۸ تا ۵۰ (جزء سوم)	۳۷
		۳۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۱ تا ۵۳ (جزء سوم)	۳۹
		۴۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۴ تا ۵۶ (جزء سوم)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۷ تا ۵۹ (جزء سوم)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۶۰ و ۶۱ (جزء سوم)	۴۵
		۴۶
	مرور و تثبیت جزء سوم	۴۷
	آزمون میانی مرحله اول	۴۸
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۶۲ تا ۶۴ (جزء چهارم)	۴۹
		۵۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۶۵ تا ۶۷ (جزء چهارم)	۵۱
		۵۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۶۸ تا ۷۰ (جزء چهارم)	۵۳
		۵۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۷۱ تا ۷۳ (جزء چهارم)	۵۵
		۵۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۷۴ تا ۷۶ (جزء چهارم)	۵۷
		۵۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۷۷ تا ۷۹ (جزء چهارم)	۵۹
		۶۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۸۰ و ۸۱ (جزء چهارم)	۶۱
		۶۲
	مرور و تثبیت جزء چهارم	۶۳
		۶۴
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۸۲ تا ۸۴ (جزء پنجم)	۶۵
		۶۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۸۵ تا ۸۷ (جزء پنجم)	۶۷

		۶۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۸۸ تا ۹۰ (جزء پنجم)	۶۹
		۷۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۹۱ تا ۹۳ (جزء پنجم)	۷۱
		۷۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۹۴ تا ۹۶ (جزء پنجم)	۷۳
		۷۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۹۷ تا ۹۹ (جزء پنجم)	۷۵
		۷۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۰۰ و ۱۰۱ (جزء پنجم)	۷۷
		۷۸
	مرور و تثبیت جزء پنجم + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی	۷۹
	توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۸۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله دوم

محتوا	حفظ اجزاء ۶ تا ۱۰ قرآن کریم + تجوید (۱) (بخش دوم) ^۱
مدت زمان	ده ماه
پیش‌نیاز	حفظ مرحله اول + مفاهیم سطح (۲)
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
ارزش آموزشی	۱۶۰ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله دوم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج‌ساله)

کاروری	مباحث نظری	جلسه
پرسش از محفوظات پیشین	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روشهای حفظ و مرور - بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۰۲ تا ۱۰۴ (جزء ششم)	۱
		۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۰۵ تا ۱۰۷ (جزء ششم)	۳
		۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۰۸ تا ۱۱۰ (جزء ششم)	۵
		۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۱۱ تا ۱۱۳ (جزء ششم)	۷
		۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۱۴ تا ۱۱۶ (جزء ششم)	۹
		۱۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۱۷ تا ۱۱۹ (جزء ششم)	۱۱
		۱۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۲۰ تا ۱۲۱ (جزء ششم)	۱۳
		۱۴
مرور و تثبیت جزء ششم		۱۵
		۱۶
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۲۲ تا ۱۲۴ (جزء هفتم)	۱۷
		۱۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۲۵ تا ۱۲۷ (جزء هفتم)	۱۹
		۲۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۲۸ تا ۱۳۰ (جزء هفتم)	۲۱
		۲۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۳۱ تا ۱۳۳ (جزء هفتم)	۲۳
		۲۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۳۴ تا ۱۳۶ (جزء هفتم)	۲۵
		۲۶

	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۳۷ تا ۱۳۹ (جزء هفتم)	۲۷
//		۲۸
	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۴۰ و ۱۴۱ (جزء هفتم)	۲۹
//		۳۰
	مرور و تثبیت جزء هفتم	۳۱
		۳۲
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۴۲ تا ۱۴۴ (جزء هشتم)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۴۵ تا ۱۴۷ (جزء هشتم)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۴۸ تا ۱۵۰ (جزء هشتم)	۳۷
		۳۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۵۱ تا ۱۵۳ (جزء هشتم)	۳۹
		۴۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۵۴ تا ۱۵۶ (جزء هشتم)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۵۷ تا ۱۵۸ (جزء هشتم)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۶۰ و ۱۶۱ (جزء هشتم)	۴۵
		۴۶
	مرور و تثبیت جزء هشتم	۴۷
	آزمون میانی مرحله دوم	۴۸
		۴۹
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۶۲ تا ۱۶۴ (جزء نهم)	۵۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۶۵ تا ۱۶۷ (جزء نهم)	۵۱
		۵۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۶۸ تا ۱۷۰ (جزء نهم)	۵۳
		۵۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۷۱ تا ۱۷۳ (جزء نهم)	۵۵
		۵۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۷۴ تا ۱۷۶ (جزء نهم)	۵۷
		۵۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۷۷ تا ۱۷۹ (جزء نهم)	۵۹
		۶۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۸۰ و ۱۸۱ (جزء نهم)	۶۱
		۶۲
	مرور و تثبیت جزء نهم	۶۳
		۶۴
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۸۲ تا ۱۸۴ (جزء دهم)	۶۵

		۶۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۸۵ تا ۱۸۷ (جزء دهم)	۶۷
		۶۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۸۸ تا ۱۹۰ (جزء دهم)	۶۹
		۷۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۹۱ تا ۱۹۳ (جزء دهم)	۷۱
		۷۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۹۴ تا ۱۹۶ (جزء دهم)	۷۳
		۷۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۱۹۷ تا ۱۹۹ (جزء دهم)	۷۵
		۷۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۰۰ و ۲۰۱ (جزء دهم)	۷۷
		۷۸
	مرور و تثبیت جزء دهم + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی	۷۹
	توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۸۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله سوم

محتوا	حفظ اجزاء ۱۱ تا ۱۵ قرآن کریم
مدت زمان	ده ماه
پیش‌نیاز	حفظ مرحله دوم + مفاهیم سطح (۳)
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۵ نفر
ارزش آموزشی	۱۶۰ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله سوم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج‌ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارورزی
۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۰۲ تا ۲۰۴ (جزء یازدهم)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۰۵ تا ۲۰۷ (جزء یازدهم)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۰۸ تا ۲۱۰ (جزء یازدهم)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۱۱ تا ۲۱۳ (جزء یازدهم)	//
۸		
۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۱۴ تا ۲۱۶ (جزء یازدهم)	//
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۱۷ تا ۲۱۹ (جزء یازدهم)	//
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۲۰ تا ۲۲۱ (جزء یازدهم)	//
۱۴		
۱۵	مرور و تثبیت جزء یازدهم	
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۲۲ تا ۲۲۴ (جزء دوازدهم)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۸		
۱۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۲۵ تا ۲۲۷ (جزء دوازدهم)	//
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۲۸ تا ۲۳۰ (جزء دوازدهم)	//
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۳۱ تا ۲۳۳ (جزء دوازدهم)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۳۴ تا ۲۳۶ (جزء دوازدهم)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۳۷ تا ۲۳۹ (جزء دوازدهم)	//
۲۸		

//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۴۰ و ۲۴۱ (جزء دوازدهم)	۲۹
		۳۰
	مرور و تثبیت جزء دوازدهم	۳۱
		۳۲
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۴۲ تا ۲۴۴ (جزء سیزدهم)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۴۵ تا ۲۴۷ (جزء سیزدهم)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۴۸ تا ۲۵۰ (جزء سیزدهم)	۳۷
		۳۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۵۱ تا ۲۵۳ (جزء سیزدهم)	۳۹
		۴۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۵۴ تا ۲۵۶ (جزء سیزدهم)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۵۷ تا ۲۵۸ (جزء سیزدهم)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۶۰ و ۲۶۱ (جزء سیزدهم)	۴۵
		۴۶
	مرور و تثبیت جزء سیزدهم	۴۷
	آزمون میانی مرحله سوم	۴۸
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۶۲ تا ۲۶۴ (جزء چهاردهم)	۴۹
		۵۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۶۵ تا ۲۶۷ (جزء چهاردهم)	۵۱
		۵۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۶۸ تا ۲۷۰ (جزء چهاردهم)	۵۳
		۵۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۷۱ تا ۲۷۳ (جزء چهاردهم)	۵۵
		۵۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۷۴ تا ۲۷۶ (جزء چهاردهم)	۵۷
		۵۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۷۷ تا ۲۷۹ (جزء چهاردهم)	۵۹
		۶۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۸۰ و ۲۸۱ (جزء چهاردهم)	۶۱
		۶۲
	مرور و تثبیت جزء چهاردهم	۶۳
		۶۴
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۸۲ تا ۲۸۴ (جزء پانزدهم)	۶۵
		۶۶

//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۸۵ تا ۲۸۷ (جزء پانزدهم)	۶۷
		۶۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۸۸ تا ۲۹۰ (جزء پانزدهم)	۶۹
		۷۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۹۱ تا ۲۹۳ (جزء پانزدهم)	۷۱
		۷۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۹۴ تا ۲۹۶ (جزء پانزدهم)	۷۳
		۷۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۲۹۷ تا ۲۹۹ (جزء پانزدهم)	۷۵
		۷۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۰۰ و ۳۰۱ (جزء پانزدهم)	۷۷
		۷۸
مرور و تثبیت جزء پانزدهم + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی		۷۹
توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی		۸۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله چهارم

محتوا	حفظ اجزاء ۱۶ تا ۲۰ قرآن کریم
مدت زمان	ده ماه
پیش نیاز	حفظ مرحله سوم + مفاهیم سطح (۴)
تعداد شرکت کنندگان	حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۵ نفر
ارزش آموزشی	۱۶۰ ساعت

■ جدول بودجه بندی «مرحله چهارم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارورزی
۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۰۲ تا ۳۰۴ (جزء شانزدهم)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۰۵ تا ۳۰۷ (جزء شانزدهم)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۰۸ تا ۳۱۰ (جزء شانزدهم)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۱۱ تا ۳۱۳ (جزء شانزدهم)	//
۸		
۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۱۴ تا ۳۱۶ (جزء شانزدهم)	//
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۱۷ تا ۳۱۹ (جزء شانزدهم)	//
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۲۰ تا ۳۲۱ (جزء شانزدهم)	//
۱۴		
۱۵	مرور و تثبیت جزء شانزدهم	
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۲۲ تا ۳۲۴ (جزء هفدهم)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۸		
۱۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۲۵ تا ۳۲۷ (جزء هفدهم)	//
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۲۸ تا ۳۳۰ (جزء هفدهم)	//
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۳۱ تا ۳۳۳ (جزء هفدهم)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۳۴ تا ۳۳۶ (جزء هفدهم)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۳۷ تا ۳۳۹ (جزء هفدهم)	//
۲۸		

//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴۰ و ۳۴۱ (جزء هفدهم)	۲۹
		۳۰
	مرور و تثبیت جزء هفدهم	۳۱
		۳۲
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴۲ تا ۳۴۴ (جزء هجدهم)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴۵ تا ۳۴۷ (جزء هجدهم)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۴۸ تا ۳۵۰ (جزء هجدهم)	۳۷
		۳۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۵۱ تا ۳۵۳ (جزء هجدهم)	۳۹
		۴۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۵۴ تا ۳۵۶ (جزء هجدهم)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۵۷ تا ۳۵۸ (جزء هجدهم)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۶۰ و ۳۶۱ (جزء هجدهم)	۴۵
		۴۶
	مرور و تثبیت جزء هجدهم	۴۷
	آزمون میانی مرحله چهارم	۴۸
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۶۲ تا ۳۶۴ (جزء نوزدهم)	۴۹
		۵۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۶۵ تا ۳۶۷ (جزء نوزدهم)	۵۱
		۵۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۶۸ تا ۳۷۰ (جزء نوزدهم)	۵۳
		۵۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۷۱ تا ۳۷۳ (جزء نوزدهم)	۵۵
		۵۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۷۴ تا ۳۷۶ (جزء نوزدهم)	۵۷
		۵۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۷۷ تا ۳۷۹ (جزء نوزدهم)	۵۹
		۶۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۸۰ و ۳۸۱ (جزء نوزدهم)	۶۱
		۶۲
	مرور و تثبیت جزء نوزدهم	۶۳
		۶۴
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۸۲ تا ۳۸۴ (جزء بیستم)	۶۵
		۶۶

//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۸۵ تا ۳۸۷ (جزء بیستم)	۶۷
		۶۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۸۸ تا ۳۹۰ (جزء بیستم)	۶۹
		۷۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۹۱ تا ۳۹۳ (جزء بیستم)	۷۱
		۷۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۹۴ تا ۳۹۶ (جزء بیستم)	۷۳
		۷۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۳۹۷ تا ۳۹۹ (جزء بیستم)	۷۵
		۷۶
	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۰۰ و ۴۰۱ (جزء بیستم)	۷۷
		۷۸
	مرور و تثبیت جزء بیستم + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی	۷۹
	توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۸۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله پنجم

محتوا	حفظ اجزاء ۲۱ تا ۲۵ قرآن کریم
مدت زمان	ده ماه
پیش‌نیاز	حفظ مرحله چهارم
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ نفر
ارزش آموزشی	۱۶۰ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله پنجم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج‌ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارورزی
۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۰۲ تا ۴۰۴ (جزء بیست و یکم)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۰۵ تا ۴۰۷ (جزء بیست و یکم)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۰۸ تا ۴۱۰ (جزء بیست و یکم)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۱۱ تا ۴۱۳ (جزء بیست و یکم)	//
۸		
۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۱۴ تا ۴۱۶ (جزء بیست و یکم)	//
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۱۷ تا ۴۱۹ (جزء بیست و یکم)	//
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۲۰ تا ۴۲۱ (جزء بیست و یکم)	//
۱۴		
۱۵	مرور و تشبیه جزء بیست و یکم	
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۲۲ تا ۴۲۴ (جزء بیست و دوم)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۸		
۱۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۲۵ تا ۴۲۷ (جزء بیست و دوم)	//
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۲۸ تا ۴۳۰ (جزء بیست و دوم)	//
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۳۱ تا ۴۳۳ (جزء بیست و دوم)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۳۴ تا ۴۳۶ (جزء بیست و دوم)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۳۷ تا ۴۳۹ (جزء بیست و دوم)	//
۲۸		

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش حفظ قرآن کریم

//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۴۰ و ۴۴۱ (جزء بیست و دوم)	۲۹
		۳۰
	مرور و تثبیت جزء بیست و دوم	۳۱
		۳۲
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۴۲ تا ۴۴۴ (جزء بیست و سوم)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۴۵ تا ۴۴۷ (جزء بیست و سوم)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۴۸ تا ۴۵۰ (جزء بیست و سوم)	۳۷
		۳۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۵۱ تا ۴۵۳ (جزء بیست و سوم)	۳۹
		۴۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۵۴ تا ۴۵۶ (جزء بیست و سوم)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۵۷ تا ۴۵۸ (جزء بیست و سوم)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۶۰ و ۴۶۱ (جزء بیست و سوم)	۴۵
		۴۶
	مرور و تثبیت جزء بیست و سوم	۴۷
	آزمون میانی مرحله پنجم	۴۸
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۶۲ تا ۴۶۴ (جزء بیست و چهارم)	۴۹
		۵۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۶۵ تا ۴۶۷ (جزء بیست و چهارم)	۵۱
		۵۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۶۸ تا ۴۷۰ (جزء بیست و چهارم)	۵۳
		۵۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۷۱ تا ۴۷۳ (جزء بیست و چهارم)	۵۵
		۵۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۷۴ تا ۴۷۶ (جزء بیست و چهارم)	۵۷
		۵۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۷۷ تا ۴۷۹ (جزء بیست و چهارم)	۵۹
		۶۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۸۰ و ۴۸۱ (جزء بیست و چهارم)	۶۱
		۶۲
	مرور و تثبیت جزء بیست و چهارم	۶۳
		۶۴
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۸۲ تا ۴۸۴ (جزء بیست و پنجم)	۶۵
		۶۶

//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۸۵ تا ۴۸۷ (جزء بیست و پنجم)	۶۷
		۶۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۸۸ تا ۴۹۰ (جزء بیست و پنجم)	۶۹
		۷۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۹۱ تا ۴۹۳ (جزء بیست و پنجم)	۷۱
		۷۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۹۴ تا ۴۹۶ (جزء بیست و پنجم)	۷۳
		۷۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۴۹۷ تا ۴۹۹ (جزء بیست و پنجم)	۷۵
		۷۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۰۰ و ۵۰۱ (جزء بیست و پنجم)	۷۷
		۷۸
مرور و تشبیه جزء بیست و پنجم + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی		۷۹
توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی		۸۰
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

جدول مشخصات کلی مرحله ششم

محتوا	حفظ اجزاء ۲۶ تا ۲۹ قرآن کریم
مدت زمان	هشت ماه
پیش‌نیاز	حفظ مرحله پنجم
تعداد شرکت‌کنندگان	حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ نفر
ارزش آموزشی	۱۲۸ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی «مرحله ششم» طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (در بازه زمانی پنج‌ساله)

جلسه	مباحث نظری	کارورزی
۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۰۲ تا ۵۰۴ (جزء بیست و ششم)	پرسش از محفوظات پیشین
۲		
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۰۵ تا ۵۰۷ (جزء بیست و ششم)	//
۴		
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۰۸ تا ۵۱۰ (جزء بیست و ششم)	//
۶		
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۱۱ تا ۵۱۳ (جزء بیست و ششم)	//
۸		
۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۱۴ تا ۵۱۶ (جزء بیست و ششم)	//
۱۰		
۱۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۱۷ تا ۵۱۹ (جزء بیست و ششم)	//
۱۲		
۱۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۲۰ تا ۵۲۱ (جزء بیست و ششم)	//
۱۴		
۱۵	مرور و تثبیت جزء بیست و ششم	
۱۶		
۱۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۲۲ تا ۵۲۴ (جزء بیست و هفتم)	پرسش از محفوظات پیشین
۱۸		
۱۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۲۵ تا ۵۲۷ (جزء بیست و هفتم)	//
۲۰		
۲۱	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۲۸ تا ۵۳۰ (جزء بیست و هفتم)	//
۲۲		
۲۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۳۱ تا ۵۳۳ (جزء بیست و هفتم)	//
۲۴		
۲۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۳۴ تا ۵۳۶ (جزء بیست و هفتم)	//
۲۶		
۲۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۳۷ تا ۵۳۹ (جزء بیست و هفتم)	//
۲۸		
۲۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۴۰ و ۵۴۱ (جزء بیست و هفتم)	//

		۳۰
	مرور و تثبیت جزء بیست و هفتم	۳۱
	آزمون میانی مرحله ششم	۳۲
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۴۲ تا ۵۴۴ (جزء بیست و هشتم)	۳۳
		۳۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۴۵ تا ۵۴۷ (جزء بیست و هشتم)	۳۵
		۳۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۴۸ تا ۵۵۰ (جزء بیست و سوم)	۳۷
		۳۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۵۱ تا ۵۵۳ (جزء بیست و هشتم)	۳۹
		۴۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۵۴ تا ۵۵۶ (جزء بیست و هشتم)	۴۱
		۴۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۵۷ تا ۵۵۸ (جزء بیست و هشتم)	۴۳
		۴۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۶۰ و ۵۶۱ (جزء بیست و هشتم)	۴۵
		۴۶
	مرور و تثبیت جزء بیست و هشتم	۴۷
		۴۸
پرسش از محفوظات پیشین	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۶۲ تا ۵۶۴ (جزء بیست و چهارم)	۴۹
		۵۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۶۵ تا ۵۶۷ (جزء بیست و چهارم)	۵۱
		۵۲
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۶۸ تا ۵۷۰ (جزء بیست و چهارم)	۵۳
		۵۴
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۷۱ تا ۵۷۳ (جزء بیست و چهارم)	۵۵
		۵۶
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۷۴ تا ۵۷۶ (جزء بیست و چهارم)	۵۷
		۵۸
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۷۷ تا ۵۷۹ (جزء بیست و چهارم)	۵۹
		۶۰
//	بیان ارتباط لفظی و معنایی صفحات ۵۸۰ و ۵۸۱ (جزء بیست و چهارم)	۶۱
		۶۲
	مرور و تثبیت جزء بیست و نهم + جمع‌بندی رفع اشکالات احتمالی	۶۳
	توضیح درباره نحوه برگزاری آزمون پایانی	۶۴
آزمون پایانی در قالب مسابقه		

■ آیین‌نامه برگزاری آزمونها

آزمونهای ورودی

آزمونهای ورودی هر یک از مراحل شش‌گانه طرح، طبق جدول زیر برگزار می‌شود:

نام مرحله	آزمونهای ورودی	حد نصاب
مرحله مقدماتی	قرائت «سطح ۲» (روانخوانی قرآن و صحت قرائت نماز)	۱۴ از ۲۰
مرحله اول	آزمون شفاهی حفظ جزء سی‌ام	۸۰ از ۱۰۰
	آزمون کتبی مفاهیم سطح (۱)	۱۴ از ۲۰
مرحله دوم	آزمون شفاهی حفظ اجزاء ۱ تا ۵	۸۰ از ۱۰۰
	آزمون کتبی مفاهیم سطح (۲)	۱۴ از ۲۰
	آزمون کتبی تجوید (بخش اول)	۱۴ از ۲۰
مرحله سوم	آزمون شفاهی حفظ اجزاء ۱ تا ۱۰	۸۰ از ۱۰۰
	آزمون کتبی مفاهیم سطح (۳)	۱۴ از ۲۰
	آزمون کتبی تجوید (بخش دوم)	۱۴ از ۲۰
مرحله چهارم	آزمون شفاهی حفظ اجزاء ۱ تا ۱۵	۸۰ از ۱۰۰
	آزمون کتبی مفاهیم سطح (۴)	۱۴ از ۲۰
مرحله پنجم	آزمون شفاهی حفظ اجزاء ۱ تا ۲۰	۸۰ از ۱۰۰
مرحله ششم	آزمون شفاهی حفظ اجزاء ۱ تا ۲۵	۸۰ از ۱۰۰

تذکره ۱: آزمونهای شفاهی حفظ بر اساس «آیین‌نامه داوری آزمونهای شفاهی طرحهای آموزشی حفظ قرآن کریم» (ضمیمه ۶) برگزار می‌شود.

تذکره ۲: کسانی که «نمره نهایی» آنها در آزمون پایانی هر مرحله بیشتر از ۸۰ باشد، مشروط به اینکه فاصله اتمام هر مرحله و آغاز مرحله بعدی بیش از سه ماه نباشد، نیازی به حضور در آزمون شفاهی حفظ برای ورود به مرحله بعدی ندارند.

تذکره ۳: تعداد و نوع سؤالات در آزمونهای شفاهی در هر مرحله، مطابق با تعداد و نوع سؤالات آزمون شفاهی مرحله قبل می‌باشد.^{۱، ۲}

۱. برای مثال، در آزمون ورودی حفظ مرحله چهارم، مطابق با آزمون شفاهی پایانی در مرحله سوم، تعداد سه سؤال ۸ سطری پرسیده خواهد شد.
۲. به جدول صفحه بعد رجوع کنید.

آزمونهای میانی

در هر یک از مراحل شش گانه، علاوه بر آزمون پایانی حفظ، یک آزمون میانی حفظ نیز طبق جدول زیر برگزار می‌شود:

نام مرحله	زمان آزمون	تعداد و نوع سؤالات
مرحله اول (اجزاء ۱ تا ۵)	پس از حفظ جزء ۳	سه سؤال ۸ سطری
		یک سؤال از جزء ۳۰
		دو سؤال از اجزاء ۱ تا ۳
مرحله دوم (اجزاء ۶ تا ۱۰)	پس از حفظ جزء ۸	سه سؤال ۸ سطری
		یک سؤال از محفوظات قبلی
		دو سؤال از اجزاء ۶ تا ۸
مرحله سوم (اجزاء ۱۱ تا ۱۵)	پس از حفظ جزء ۱۳	سه سؤال ۸ سطری
		یک سؤال از محفوظات قبلی
		دو سؤال از اجزاء ۱۱ تا ۱۳
مرحله چهارم (اجزاء ۱۶ تا ۲۰)	پس از حفظ جزء ۱۸	سه سؤال ۸ سطری
		یک سؤال از محفوظات قبلی
		دو سؤال از اجزاء ۱۶ تا ۱۸
مرحله پنجم (اجزاء ۲۱ تا ۲۵)	پس از حفظ جزء ۲۳	سه سؤال ۸ سطری
		یک سؤال از محفوظات قبلی
		دو سؤال از اجزاء ۲۱ تا ۲۳
مرحله ششم (اجزاء ۲۶ تا ۲۹)	پس از حفظ جزء ۲۷	سه سؤال ۸ سطری
		یک سؤال از محفوظات قبلی
		دو سؤال از اجزاء ۲۶ و ۲۷

تذکر ۱: آزمونهای شفاهی حفظ بر اساس «آیین‌نامه داوری آزمونهای شفاهی طرحهای آموزشی حفظ قرآن کریم» (ضمیمه ۱۰) برگزار می‌شود.

تذکر ۲: نمره هر یک از آزمونهای میانی از ۱۰۰ محاسبه می‌شود.

تذکر ۳: نمره آزمون میانی ۳۰ درصد «نمره نهایی» هر یک از مراحل را تشکیل می‌دهد. مابقی ارزش «نمره نهایی» در آزمون پایانی محاسبه می‌شود.

تذکر ۴: لازم است آزمون میانی توسط داوری غیر از معلم دوره برگزار گردد.

□ آزمونهای پایانی

برای هر یک از مراحل شش گانه طرح، یک آزمون پایانی پیش‌بینی شده که در پایان همان مرحله و در قالب مسابقه میان شرکت‌کنندگان برگزار می‌شود. جزئیات برگزاری این آزمونها در جدول زیر آمده است:

نام مرحله	محتوای آزمون	تعداد و نوع سؤالات
مرحله اول	اجزاء ۱ تا ۵	دو سؤال ۸ سطری
		از هر دو و نیم جزء یک سؤال
مرحله دوم	اجزاء ۱ تا ۱۰	دو سؤال ۸ سطری
		از هر پنج جزء یک سؤال
مرحله سوم	اجزاء ۱ تا ۱۵	سه سؤال ۸ سطری
		از هر پنج جزء یک سؤال
مرحله چهارم	اجزاء ۱ تا ۲۰	چهار سؤال ۸ سطری
		از هر پنج جزء یک سؤال
مرحله پنجم	اجزاء ۱ تا ۲۵	پنج سؤال ۸ سطری
		از هر پنج جزء یک سؤال
مرحله ششم	کل قرآن	شش سؤال ۸ سطری
		از هر پنج جزء یک سؤال

تذکر ۱: آزمونهای شفاهی حفظ بر اساس «آیین‌نامه داوری آزمونهای شفاهی طرحهای آموزشی حفظ قرآن کریم» (ضمیمه ۱۰) برگزار می‌شود.

تذکر ۲: نمره آزمون پایانی در هر یک از مراحل، ۷۰ درصد «نمره نهایی» آن مرحله را تشکیل می‌دهد.

تذکر ۳: نمره آزمون پایانی نیز از ۱۰۰ محاسبه می‌شود.

تذکر ۴: با توجه به اینکه تا پایان مرحله دوم، تجوید (در حد حلیه القرآن (۱)) نیز به حافظان آموزش داده می‌شود، در آزمون پایانی مراحل دوم تا ششم، علاوه بر حسن حفظ، تجوید شرکت‌کنندگان نیز (در سطح تجوید سطح (۱)) ارزیابی می‌شود.

تذکر ۵: لازم است آزمون پایانی هر مرحله توسط داورانی غیر از معلم دوره برگزار شود.

تذکر ۶: مسئولان اجرایی طرح باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که پس از اتمام هر مرحله، حداکثر به فاصله یک هفته، مرحله بعدی آغاز شود.

□ نمره نهایی

نمره نهایی هر مرحله از مجموع نمره آزمون میانی و آزمون پایانی و طبق فرمول زیر به دست می‌آید:

$$70 \times \text{نمره آزمون پایانی} + \frac{30 \times \text{نمره آزمون میانی}}{100} = \text{نمره نهایی}$$

تذکر مهم: شرط قبولی در هر یک از مراحل و ورود به مرحله بالاتر، کسب حداقل «نمره نهایی» ۸۰ (از ۱۰۰) است.

■ کارنامه عملکرد

برای هر یک از حافظانی که در طرح آموزش حفظ کل قرآن کریم (سه و پنج ساله) شرکت می‌کنند یک «کارنامه عملکرد» (ضمیمه شماره ۸) در نظر گرفته می‌شود. این کارنامه نشان‌دهنده خلاصه عملکرد حافظ در مراحل شش‌گانه طرح است.

آیین‌نامه اجرایی

■ مسئول و مجری طرح

مسئولیت برگزاری دوره‌ها طبق طرح تفصیلی مربوطه در مقاطع زمانی مناسب به عهده اداره امور قرآنی استان می‌باشد؛ که البته توسط نهادهای دولتی، مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و تحت نظارت اداره امور قرآنی استان اجرا خواهد شد.

■ مراحل اجرایی

۱. سازماندهی و برنامه‌ریزی اجرایی طرح در استان: اداره امور قرآنی استان، پس از اطلاع از سهمیه استانی، باید با دفاتر تابعه و مراکز و مؤسسات دارای مجوز جهت برگزاری دوره‌های فوق‌الذکر هماهنگی‌های لازم را صورت دهد و سهمیه استانی را بین دفاتر استان تقسیم نماید.
۲. تبلیغات و اطلاع‌رسانی مناسب و مؤثر در سطح استان و شهرستانها: تبلیغات برگزاری کلاسها علاوه بر تبلیغات متمرکز سازمان دارالقرآن الکریم، باید به طور استانی نیز از جانب اداره امور قرآنی استان و مراکز تابعه، با استفاده از صدا و سیما، نماز جمعه، جراید، پلاکارد و اطلاعیه صورت پذیرد.
۳. ثبت‌نام از علاقمندان و کلاس‌بندی آنها (به تفکیک جنسیت)؛
۴. هماهنگی با معلمان دوره با توجه به سن و جنس متعلمان؛
۵. تهیه امکانات و ملزومات آموزشی و کمک آموزشی: اداره امور قرآنی استان قبل از برگزاری و همچنین در طول دوره نسبت به تهیه کتب مربوطه، وسایل کمک آموزشی، اوراق آزمونهای ورودی و پایانی و انتخاب و تدارک مکانهای مناسب جهت برگزاری کلاسها اقدام نماید.
۶. انتخاب و تدارک مکانهای مناسب جهت برگزاری کلاسها؛
۷. ارزیابی و بازرسی از دوره‌ها در طول برگزاری: اداره امور قرآنی استان جهت بالا بردن هر چه بیشتر کیفیت آموزشی کلاسها و رفع نواقص و اشکالات احتمالی باید در طول دوره، حداقل دو بار نسبت به ارزیابی و بازرسی آنها اقدام نماید.
۸. تهیه و ارسال فرمهای آمار و اطلاعات پایانی دوره؛
۹. هماهنگی با مرکز در طول برگزاری دوره و اعلام کتبی تعداد دوره‌های در حال اجرا؛
۱۰. ارزیابی کلاسها با برگزاری آزمون پایانی طرح در قالب مسابقه؛
۱۱. بایگانی و نگهداری اسناد هزینه‌ها جهت تسویه حساب نهایی؛
۱۲. ارسال گزارش تفصیلی و فرمهای تکمیل‌شده ضمیمه، پس از اجرای طرح، در اسرع وقت به مرکز؛
۱۳. قدردانی از ۳ نفر برتر هر کلاس در قالب اهدای جایزه و بر طبق هزینه‌های مندرج در ابلاغیه مالی.

■ اجرای دوره‌ها به صورت غیر حضوری

- ۱- قرآن آموزانی که دارای توانایی و استعداد کافی برای خودآموزی باشند می‌توانند با هماهنگی مسئولان اجرایی طرح، پس از ثبت نام، به طور غیر حضوری دوره‌های آموزشی را طی نموده و در پایان آنها همراه با دیگر متعلمان، در آزمونهای پایانی شرکت نمایند و در صورت کسب نمره قبولی، گواهی مربوطه را دریافت دارند.
- ۲- افرادی که قبلاً هر یک دوره را در سایر مراکز فرهنگی و قرآنی گذرانده باشند، با ارائه مدارک معتبر و با تأیید اداره امور قرآنی استان، می‌توانند بدون شرکت در کلاسها، در آزمونهای پایانی شرکت و در صورت قبولی، گواهی پایانی را دریافت نمایند.

■ آیین نامه انضباطی

- ۱- حضور متعلمان در کلیه جلسات الزامی است.
- ۲- حداکثر غیبت موجه در طول هر یک از دوره‌ها یک سوم مجموع جلسات آموزشی می‌باشد (مشروط بر ارائه ادله قابل قبول).
- ۳- کلیه متعلمان موظف به حفظ شئونات رفتاری و ظاهری از جمله حفظ کامل حجاب (برای خواهان) و پوشش مناسب (برای برادران) می‌باشند.

■ نکات مهم

- ۱- شایسته است پیش از برگزاری دوره‌ها، با کمک یکی از حفاظ باتجربه استان، طی جلسه یا جلساتی نسبت به توجیه کادر آموزشی جهت تبیین اهداف و شیوه‌های تدریس درس موردنظر، اقدام شود.
- ۲- مکان کلاسها از نظر امکانات آموزشی و عمومی، از قبیل داشتن نور مناسب، تخته، سرویس بهداشتی و مطبوع بودن محیط و ... باید در حد مطلوب باشد.
- ۳- سعی شود سهمیه مربوطه در کل استان به نسبت جمعیت و استقبال به طور مساوی تقسیم شود و کلاسها در ناحیه خاصی متمرکز نشوند.
- ۴- صدور کارت شناسایی برای تمامی شرکت‌کنندگان و تشکیل پرونده‌های مجزا برای آنان می‌تواند در اجرای هر چه منظم‌تر کلاسهای آموزشی و جدیت متعلمان مؤثر باشد.
- ۵- ارائه یک نسخه از تصویر «جدول بودجه‌بندی دروس» و «نحوه ارزشیابی»، در آغاز دوره‌ها، به معلمان الزامی است. بدیهی است رعایت سرفصلهای مصوب در ساعات آموزشی تعیین شده موجب کیفیت بیشتر دوره خواهد شد.
- ۶- با توجه به ارزشیابی سالانه و همچنین جهت اصلاح طرحها، نسبت به جمع آوری، جمع بندی و ارسال فرم نظرسنجی متعلمان (فرم ضمیمه ۳) و همچنین فرم نظرسنجی معلم دوره (ضمیمه ۴) اهتمام لازم صورت پذیرد.
- ۷- لازم است کلاسها به تفکیک جنسیت تشکیل گردد.